

BAJA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
PALÁNKA, Báró Gromon-Pezső ufcza 14 sz.
 .Tegjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:
Csernicsek Imre
 Szerkesztő: Rothschild Zsigmond

Előfizetési ár:
 Egész évre . . . . . 6.— K
 Fel évre . . . . . 3.— K
 Amerikába egész évre . . . . . 8.— K
 Nyilvánt. sora 30 fillér.

A guruló milliók városa.

Krisztiániában sajátos állapotokat teremtett a háboru és ezekről a következőket írja egy svéd újságíró: Milliók gurulnak és ugyancsak teremnek pillanatok alatt.

Félig bűnös, félig kalandos fantasztikum, a minőt Norvégia még sohasé látott.

A terepen a »gulyásbárók« uralkodnak.

Ők hemzsegnék a legdrágább üzletekben és a maguk kormányozta autóikkal ők teszik bizonytalanná az ember életét.

Ők czirkálnak elegáns jachtjaikon Krisztiánia fjordjaiban és ömlesztik a pezsgőt a merre lépnek.

Főhadiszállásuk a »Grand« a Grand szálló kávéháza; esténként itt libasorban várják az emberek, hogy bejuthassanak.

Mint az örültek, úgy tolonganak és részvényeket kínálgatnak.

A kávéház délelőtt is hemzseg a dán és svéd spekulánsoktól.

Végre rájöttek, hogy Krisztiániában is lehet olyan szédületesen spekulálni mint Kopenhágában, a gulyásbárók igazi hazájában.

A kis, kerek asztalok mellett milliós üzleteket kötnek meg mostanában.

Olyan dolgokat tárgyalnak, a minőket a régi vágásu, becsületes kereskedők csak zárt ajtók mögött, négy szemközt hallgatnának meg.

Ismeretes, hogy az angolok kereskedelmi kémei elárasztották Norvégiát és rendszeresen ellopják drótalan táviratokat és kihallgatják telefonbeszélgetéseket.

Még az irodákba is betolakodnak, hogy titkokat hurczoljanak ki.

Uránia Mozi

Palánka, szeptember 24.

3

előadás!

Délután 2 és 4 órakor
 és este 9 órakor.

Rendkívül érdekesítő műsor!!

Mindenki nézze meg!

Látzólag közönyösen ülnek és egykedvűen iszszák a sörüket, vagy a groggjukat.

Egyetlen délelőtt bő fogást csinálnak, dus anyagot szállitva a fekete listák számára.

A vendéglősök és kávéosok dörzsölik a kezeiket, mert óriás pénzeket keresnek.

A pezsgő patakokban folyik.

Ez az érem egyik oldala.

A másik kevésbé ragyog.

Krisztiániában rettenetes a drágaság.

Az egészségtelen pénzviszonyok között a pénz értéke lezuhant és az élelmiszerek, meg a szükségleti cikkek ára rettenetesen felszökött.

A lakás, az étkezés, a ruha, a fűtőanyag a »kiéhezett« Németországban sokkalta olcsóbb.

Még az ország saját produktumait is alig lehet megfizetni.

Erdő rengeteg van Norvégiában és a fa mégis drága, Anglia pedig minden módon meggátolja a szén bevitelét.

Vaj és tej tömegével van, de a kis ember mégse tudja, hogy honnan vegyen elég pénzt, ha vásárolni akar.

A lakásbérek megduplázódtak.

Szobát még az se talál, ki hajlandó megfizetni a szemtelen árakat.

A középosztály nyomorog és szegényekre valósággal rémitő ez az aranykorszak.

Olyan télnek nézünk elébe, a minőt még nem ért meg Krisztiánia.

Oriás vagyonok egyeseknél és nyomasztó, szürke nyomor a tömeg között.

Ez az 1916. évi Krisztiánia meséje . . .

Négyezázhatvan millió ötszázkilencvenhatezerháromszáznegyven példányban jelent meg AZ EST 1910 április 15-ikétől 1915. december 31-ig. Valóban példátlan és a siker. Hogy milyen amerikai arányban nőtt ennek az ujságnak a népszerűsége, azt ezek a számok igazolják: 1910 áprilisában, AZ EST megjelenésének hónapjában, a napi, átlagos példányszám 32.329 míg 1915. decemberében már 317.380. A felfejlődést pedig legelőkébben illusztrálják alábbi adatok: AZ EST egy évi példányszáma:

1910-ben (csonka év)	8,760.500
1911-ben	18,947.240
1912-ben	35,185.050
1913-ben	45,838.200
1914-ben	78,095.600
1915-ben	213,769.750

És ez így megy tovább . . . AZ EST független hírszolgálat és nem befolyasolható bátor szókimondása biztosítja mindenkorra ezt a példátlan nagy népszerűséget.

A képviselőház előtt fekvő háborus adójavaslatok az adózóközönség legszeleesebb rétegeit érintik. Saját érdeke tehát minden adózónak, hogy kellő tájékozódást szerezzen jogainak megvédésére, tudva azt, hogy a reá kivetett adók a törvénytől nem-e magasabbak s végül jogainak megvédésére idejében orvoslást szerezniessen. Ezen szempontok figyelembevételével fognak a szentesítés után megjelenni Dr. Tury Zoltán pü. tanácsos magyarázataival s a közig. bíróság joggyakorlatával a **Háborus Adótörvények** I. füzet Jövedelemadó bolti ára 5.— K, előfizetési ára 4.— K. II. füzet Nyilvános számad. köt. váll. adója bolti ára 3.— K, előfizetési ára 2.40 K. III. füzet Hadinyereségadó, vagyonadó a III. oszt. ker. adó életbentartása bolti ára 3.— K, előfizetési ára 2.40 K. három füzet együtt bolti ára 9.— korona, előfizetési ára 8.— korona, Megrendelhető minden hazai könyvkereskedésben s lapunk kiadóhivatala utján.

A kard és a toll akárhányszor átveszik egymás szerepét anélkül, hogy elcserélnék vagy elhagynák hivatusukat. A kard most örökkévaló dicsőségünk krónikáját írja, a krónikás tollának harcolnia is kell, hogy ami a front mögött történik ne legyen méltatlan fegyvereink dicsőségéhez. Szakértő, világos hadi magyarázatokkal és kitűnő térképekkel támogatott haditudósításaiban Az Ujság

napról-napra a legpontosabb képét adja a háború állásának és fejleményeinek az összes harctereken. E mellett a legéberebb harcosa a belső frontnak. Szakadatlan küzdelmet folytat a rendkívüli viszonyok minden dicsőtelen velejárája, minden uzsora: drágítás és visszaélés ellen. E harcos tevékenységében is választékos érett. E harsos tevékenységében is választékos érett. Komoly szava és emelkedett nézőpontja Az Ujságot megtartotta annak, ami mindig becsíránysa és büszkesége volt: a legintelligensebb legmegértőbb, legjobb magyar közönség lapjának.

„Perpetuum“

egyetlen: barna szénnel fűthető
folytonegő kályha.

A jelenkor legjobb kályhája! Legtakarékosabb fűtés! Tejesen szagtalan! Éjjelnappal egyenletes! Kellemes meleg! Pontos szabályozható hőmérséklet! Nincs korom! Nincs salak! Nincs por! Nincs kezelés! Evenként csak egyszer kell befűteni!

Hirsch és Frank

Budapest—Salgótarjáni gépgyár és vasöntő részv. társ.

Budapest, VI. Aréna-ut 128.

Kékkövet

szállítok 900 korona métermázsáknál, míg készletem tart: felé előlóg maradvány utánvétellel. Postacsomagnál 10 korona kölönként.

Braun Vilmos,
Sajószentpéter.

AZ UJSÁG

a magyar értelmiség napilapja

Értesülései a világ eseményeiről megbízhatók, harctéri tudósításai frissek, a harctéri helyzet magyarázatai térképekkel érdekesek és szakszerűek. Bő hirrovat, szépirodalmi rész a legkiválóbb írók közreműködésével — Vasárnap „Asszony” és „Gyermek” melléklet.

Cikksorozat a magyar városok háborús életéről.

Előfizetési árak:

Egy hónapra	K 2.80
Negyedévre	K 8.—
Félévre	K 16.—
Egész évre	K 32.—

Megrendelő cím:

AZ UJSÁG

KIADÓHIVATALA

Budapest, VII., Rákóczi-út 54. szám.

Hirdetéseket
felvesz a
kiadóhivatal

HIREK.

A tanítók kiképzése tartalékos tisztekké. Mint a Külügy-Hadügy Hírekből helyről értesül, a tanítók közül egyelőre az 1865—1882 évfolyambeliek, ha egyéniségük erre minősíti őket, tartalékos tiszti kiképzés alá vonhatók. Ehez szükséges, hogy azok, kik jelenleg póttartalékosokként szerepelnek, igazolják, hogy tudományos előképzésüket annak az évnek október elseje előtt szerezték meg, amelyben besorozták őket. Azokra a tanítókra nézve, akik jelenleg már a népfelkelés állományába kerültek, ugyanezek a határozmányok érvényesek. Ezek a népfelkelő tanítók elvileg megmaradnak annál a fegyvernemnél, amelynek állományába jelenleg tartoznak. Ha azonban közülök valaki a lovassághoz, tüzérséghez vagy a vonatsapatokhoz volna beosztva, az egyévi önkéntesi kedvezmény elnyerése mellett a területileg illetékes közös hadseregbeli vagy honvédegyalozegrezhez helyezik át. Ha ezek akár a hadrakelt seregnél, akár mögöttes országrészben a póttiszt kötelekén kívül teljesítenének szolgálatot, az illetékes póttisztel fogják bevonultatni őket. A kérdéses tanítóknak az egyévi önkéntesi kedvezmény elnyerését célzó kérvényei a hadrakelt seregnél az előjáró csapatparancsnoksághoz, a mögöttes országrészben pedig a póttisztparancsnoksághoz terjesztendő be. A tanítóknak arcvonalbeli, hadtáp és Irodaszolgálatra való kiképzése külön szabályok szerint történik.

Beszélgetés a német trónörökösével. A Berliner Lokalanzeiger haditudósítója a verduni harctéren beszélgetett a német trónörökössel, aki többek között ezeket mondta:

— Mikor még az Argonneokban voltam akkor kisebb hadsereggel harcoltam és azt hiszem, hogy nem volt olyan ember, akit ne láttam és ne ismertem volna. Abban az időben ezt könnyen el lehetett érni és nekem örömmre szolgált, hogy ez így volt.

Arca derűssé válik és jóízű mosolylyal folytatja:

— Egyszer, mikor a feleségem meglátogatott Badenben egy hadikórházat, megszólított egy sebesültet, aki az én hadseregemből való volt. Megkérdezte tőle: „Ismeri-e a trónörököst?” „Hát persze, — felelte — a trónörökös ur gyakran járt nálunk az árokban.” Amikor ezt kimondta a derék ember, nagyot nyelt, kipirul az arca és kis szünet után így folytatja: „Szabadon megjegyezmem, mondja meg a trónörökösnek asszony az urának, hogy nincs neki ott elől semmi keresni valója.” A feleségem közölte is velem, de bizony nem sokat használt. Most már többé nem lehetek olyan közvetlen érintkezésben az embereimmel, mint azeiótt és mint ahogy én szeretném. De azt hiszem, azért tudják itt is, hogy kellően értékelek minden egyes embert és nem felejttem el egy pillanatra sem, hogy mindenki olyan ember, mint én: egy alakja a mi német népünknek. Ami ebben a küzdelemben a mi felsőbb-ségünket és erőnket megadja, az leginkább hadvezetőinknek lelkiismeretes tisztelete és erkölcsi értékelése minden egyes

katonával szemben. Hiszen végül is valamennyien a német föld megmaradásáért és a német vének a jövőjéért harcolunk. Ezért van az, hogy minden harci mozdulatot annyira előkészítettünk minden eszközzel a legaprólékosabb részletektől, hogy azutan a sikert a legdrágább értéknek a vének lechtően kicsiny mértékű föláldozásával érhetjük el. Minden egyes embernek tudnia kell: olyan emberek vannak fölötté, akik téged ezredük egy darabjának, fiunak, férjnek, apának tartanak s hogy amit ezek a férfiak megtehetnek a te megtartásodért, a te egészségedért és azért, hogy boldog győzelemre vezessenek, azt meg is tették.

A beszélgetés folyamán bizonyítgatni igyekezett azt is, hogy általánosságban nem lehet a harctér embereinek elnyeréséről beszélni. Örvendeni tudnak minden kicsiségnek és olyan étvagyuk van színre, hangra, kacajra, hogy ki sem lehet mondani. Elbeszélte, hogy egy nap, a mikor leghevesebben tombolt a csata, hirtelen zongoraszó ütötte meg a fülét. Kiderült, hogy egy tiszt, akinek megvan mind a két vaskeresztye, miatlant parancsra várakozott egy félig összelövődözött házból, ott ült a zongoránál és nyugodtan játszott...

A gazdasági szükségletre nézve a földmivelési miniszter tájékoztató utasítást ad. A természetben szolgáltatandó terményjárdandóságok, a vetőmag és az állatállomány szükséglete vehető számításba. — Terménybeli járandóság címén annyit szabad visszatartani, amennyit a termelő a gazdasági cseléddel kötött szerződés értelmében az illetőnek augusztus 15-ig kiszolgáltatni köteles. Csak annyi cseléd vehető számításba, a mennyi tényleg alkalmazva van, vagy valószerűleg felfogadható lesz. A feleslegessé vált mennyiség pótlólag azonnal beszolgáltatandó. A hadba vonult cselédek családjának kiszolgáltattott terménymennyiség szintén beszámítható. Aratórés, cséplőrés címen annyi termény tartható vissza, amennyit az idei termésből szerződés szerint még ki kell szolgáltatni, valamint az 1917-iki aratásnál és cséplésnél alkalmazandó részeseknek adandó előlegre szükséges. A vetőmag-szükséglet megállapításánál annyi vehető számításba, amennyit az illető vidéken rendszerint felhasználni szoktak, figyelembe véve az őszi vetést, esetleg elpusztuló részének pótlására szükséges mennyiséget. Az állatállomány szükségletének megállapításánál csak a rendes létszám vehető figyelembe és erre buzát, rozst, két-szerest visszatartani és felhasználni tilos. Egy egy lóra 5 mm. zabnál több az egész évre nem vehető számításba. Szarvasmarha ellátására abrak-takarmányt csak kivételesen, pl. tenyészállatok részére, vagy tehenészetekben szabad visszatartani. Sertések ellátására a legszükségesebb árpamennyiség tartható csak vissza, juhok és kecskék részére pedig, tenyészko-sok kivételével, abrak-takarmány nem

engedélyezhető, végül a baromfiállomány részére csak a rostaalj, ocshulladék vehető igénybe. A hizlalás az eddigi kereten túl nem terjeszkedhetik.

Változás a postai megbizási szolgálatban. Mint a Budapesti Tudósító jelenti, a postai megbizási szolgálatban a jövő hónap 1-étől kezdve az az újítás lép életbe, hogy nem okmányon alapuló, legfőlebb husz koronáig terjedő követelés a belföldi, valamint az Ausztriával és Bosznia-Hercegovinával való forgalomban zárt postai megbizás feliratu ajánlott legél helyett e célból kiadott és közönséges levélként kezelt postai megbizási lap útján is beszédhető. A megbizási lapot, amelynek ára husz fillér, egyszerű levélpostai küldeményként kell feladni; ajánlás vagy expresszkézbesítés nem köthető ki. A megbizási lapot a fent felsorolt viszonylatokban lehet utánküldeni, de külföldre küldeni nem lehet. A posta a megbizási lap alapján beszédett összegért ép oly mértékben vállal szavatosságot, mint a postautalvány-nyal befizetett összegért. A rendes postai megbizásra vonatkozó szabályok október 1-étől kezdve annyiban változnak, hogy a belföldön, valamint az Ausztriával és Bosznia-Hercegovinával való forgalomban egy postai megbizáshoz beváltás végett ezentul csak egy okmány csatolhat. Az eddigi beszédési díj helyébe azontul minden postai megbizás után a feladásnál lerovandó előmutatási díj lép.

AZ EST tudósítója a nagy események színhelyén. Megállapítja óta azt az elvet követte AZ EST, hogy a közérdeklő eseményekről csak saját megbizható tudósító gárdájának jelentéseit közölte s ha valahol nagyobb esemény adódott, kitűnő munkatársait nyomban a helyszínére küldötte. A legújabb eseményeknél is ott vannak munkatársai. — Adorján Andor a hadüzenet utolsó pillanatáig Bukarestben teljesítette hivatását, úgy hogy már csak menekülővonaton érkezett haza; itt megírja nagy feltűnést keltő cikkeit a román hadüzenet előzményeiről s nyomban Szófiába utazott. Onnan küldi tudósításait bolgár szövetségeseink harctéri és diplomáciai eseményeiről. A lap más munkatársai is uton vannak. Fényes László Erdélyt járja, hogy kitűnő tollával megírja hontalanná vált testvéreink megrázó sorsát, Kéri Pál a hadaink nyomában szintén a román harctéren tartózkodik, Faragó Miklós pedig a délvidéki megyéket járja, hogy az ottani eseményekről tudósítsa AZ ESTET. A román háborúról tehát csakugy mint eddig, minden világeseményről AZ EST az egész európai sajtót megelőző híreket fog közölni.

Egy jó házból való fiú, jó megfelelő iskolai bizonyítvánnyal

tanulónak

azonnal felvétetik

Csernicsek Imre

könyvnyomdájában

Palánkán.

Legolcsobb kávé

a Kárpátia kávékeverék, kiváló összetételű. Redkivül izletes, tápláló, zamatos. 1 kilós csomagolásban ára 6 kor. 50 filler, 5 kilogramm vételnél bérmentve. Kiváló minőségű kávékonzerv cukkoral, főzéshez készen 1 kilónként K 4.—. Egyedüli raktár:

„KÁRPÁTHIA“ áruforgalmi társaság
Budapest, VII., Alsóerdősor 12.

Gyümölcsöt, Káposztát

és mindenremű más főzeléket veszek
Vass Samu
Budapest, Aggtelekiutca 17.

Kefeárúk

tisztá anyagból, tartósan készítettnek a **vakok foglalkoztatójában**. Gazdaságok, gyárak, szövetkezetek és kereskedők már egy próbamegrendelésből, melyek
Bpest, VII., Hermina-ut 7. alá kéretnek, meggyőződhetnek arról, hogy a kefék és seprők tartósságuk mellett rendkívül olcsók és vizonteladásra nagyon alkalmasak.

A KERT

A kertészet összes ágait magába foglaló szaklap.
Főszerkesztő és laptulajdonos
MAUTHNER ODON
A lap minden hó 1-én és 15-én jelenik meg.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 33. sz.
Egyes szám ára 60 filler.
Kérjen mutatványszámot.

5 fillérbe (egy levelezőlapba) kerül az én főrjegyzékem, melyet kérésre ingyen küldök. **Első órágyár Hanns Konrad** cs. és kfr. udvari szállító Brúv Nr. 1194. (Böhmen.) Nickel vagy acél horgonyóra K 6, 7, 8, sveici roskopí horgonyművel K 7, 8, 9. Hadiemlékóra nickel vagy acél K 11, 12. Hadsereg-Rádium óra nickel vagy acél K 12. Massiv ezüst roskopí horgony rem. óra K 19, 20. Ébresztő, fali és álló órák nagy választékban olcsó áron. 3 évi írásbeli jótállás. Szétküldés utánvét mellett. Kockázat nincs. Csere megengedve vagy pénz vissza.

Harisnyákat készítenek a vakok!

tartós és csinos kivitelben
Harisnyák kaphatók:
VII. kerület, Hermina-ut 7. sz.
IV. kerület, Kaplony utca 3
Vidéki megrendelések pontosan megküldetnek.
Részletes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve kapható.

Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság menetrendje

Vukovár-Ujvidék között

Közlekedik naponta péntek kivételével

Lefelé:	Felfelé:
ind. 4:00 reg. Vukovár, vasut érk. 6:50 este	
> 4:10 > Vukovár, város > 6:35 >	
> 4:50 > Bácsujlak > 5:35 délut	
> 5:05 > Opatovác > 5:10 >	
> 5:30 > Dunabökeny > 4:30 >	
> 5:55 > Sarengrád > 3:55 >	
> 6:25 > Illok > 3:20 >	
> 6:30 > Palánka > 3:15 >	
> 7:20 > Susek Koruska > 1:55 >	
> 7:30 > Bánostor > 1:40 >	
> 7:45 > Čerevic > 1:25 >	
> 8:00 > Ófutak > 1:10 >	
> 8:10 > Beocsin > 1:00 >	
> 8:45 > Ujvidék > 12.10 >	

Ladik-állomás.

Hegedű

és egyéb hangszerekről küld nagy fényképes árjegyzéket
Wagner
„Hangszer-Király”
országszerte elismert elsőrendű magyar hangszer- és beszélőgép áruháza

Budapest, József-körut 15

Hegedű nagy felszereléssel, tokkal . . . . . 20 kor
Tárogató billentyűkkel, finom . . . . . 60 kor
Beszélőgép lemezekkel, tükkel . . . . . 70 kor
Megrendelés esetén előleg okvetlen beküldendő!
Sajtó műterem! Címre ügyelni!

Jótállás a biztos eredményért.

Reitter Oszkár
nagybecsereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagyszerű találmánya a

„PATKANIN“

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és főlílmul minden más irtószert. 1 doboz ára 2 K mely etengendő körülbelül 60 patkány kirtásához. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Ismertető prospectust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a
PATKANIN gyár vezetősége Nagybecsereken.

Viszontelárusítók
ügynökök, hálalók, vásárosok seiyemmel himz tt, legszebb
háziáldásokat
kaphatnak minden nyelven, passepartout-val, 42:52 cm. nagyságban.
Hugo Jellinek himzőgyár, Wien, VII. Lindeng. 55.

„GLUB“ cigarettapapír

csak akkor valódi ha az itt lerajzolt VÉDJEGYGYEL van ellátva.
UTANZÁTOKTÓL melyek csak silány minőségűnek és kevesebb lapot tartalmaznak
ŐRIZKEDJÜNK.

Nyomatott Csernicsek Imre könyvnyomdájában Palánka.